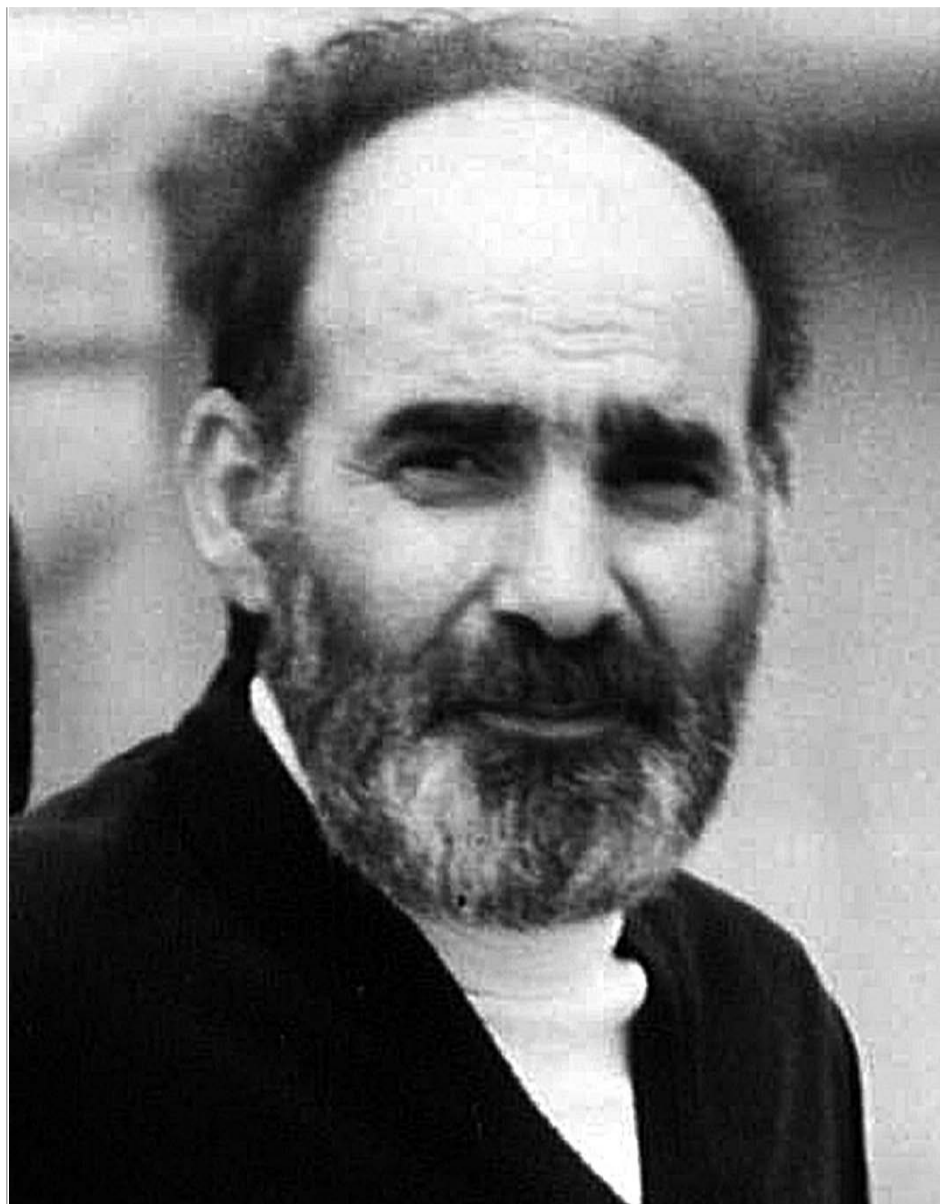
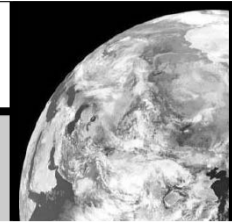

JOAN CARRANZA

XAVIER GARCIA:
LES MEVES CONVERSES ECOLOGISTES

Joan CARRANZA

Un cor ple de bosc

Joan Carranza i Balsebre (Ascó [Ribera d'Ebre], 1928 – Santa Coloma de Farners [la Selva], 1997), sastre de professió, home de riu i de bosc al seu Ebre natal i coautor amb Maria Font, de la Fatarella (Terra Alta), de nou fills, va ser el primer alcalde democràtic d'Ascó (1979-1983) i l'home que, des de 1974, amb altres veïns del poble que formaven el Consell Parroquial –sobretot amb el capellà Miquel Redorat, el cronista Carmel Biarnés i el pagès Ramon Tarragó– formaren el nucli local i comarcal d'un moviment original, genuí i inèdit encara aleshores, el moviment antinuclear, que aviat s'expandí arreu del país. Aquest abril fa vuit anys que va morir a Santa Coloma de Farners, en un exili autoimposat i decidit abans que comencés a funcionar la primera nuclear d'Ascó, el 1983. Els qui el vam conèixer i estimar no l'oblidem.

El 2 d'abril de 1997 vam enterrar Joan Carranza a Santa Coloma de Farners. Havia arribat a la capital de la Selva amb la seva nombrosa família el 13 de juny de 1983, quan al poble on vivien, Ascó –que a partir de llavors seria conegut, fatídicament, per les centrals nuclears–, hi començaven a espetegar els neutrons dins la caldera atòmica. Ja feia deu anys que, gairebé en solitari, havia començat una tenaç, heroica i desigual oposició a la implantació d'aquestes grans unitats de producció de quilowatts nuclears. A mesura que passaren els anys, i amb ells el calvari burocràtic a què fou sotmès, justament per no fer possible la realització del seu somni (viure sense nuclears), Joan i Maria, amb la seva tropa filial de «carranzets», van acordar fugir d'Ascó abans que la màquina nuclear es posés en moviment.

Havien lluitat àrduament per impedir-ho en uns anys inicials en què, excepte els qui havien programat aquell tipus d'energia, pràcticament ningú, o molt pocs, sabien les conseqüències d'aquella implantació. Era una decisió d'alta volada (dels governs espanyol i dels EUA –i de llurs exèrcits–, d'acord amb la banca i les grans empreses) contra la qual la petita comunitat rural d'Ascó no hi podia fer res si no tenia reforços exteriors.

Des dels anys inicials d'aquell combat per la vida, per la terra i per la gent que fou l'acció popular per impedir l'assentament de la

«No volem ser vagabunds ni espoliats dels nostres drets..., no pot coexistir el poble si funciona la nuclear.»

producció nuclear a Catalunya a gran escala (quatre reactors entre Ascó i Vandellòs [Baix Camp]), un dels grans objectius vitals de Joan Carranza –a més de treballar fort per tirar endavant la nombrosa descendència– fou remenar cel i terra a la recerca d'aquells «reforços exteriors» que poguessin, volguessin i sabessin donar-li aquell gran cop de mà que la gent d'Ascó i la Ribera d'Ebre necessitaven per enfrontar-se al Goliat centralista, devorador i sense pietat, que es projectava sobre el suau meandre que l'Ebre fa al tossal d'Andisc, poc abans de passar per davant del poble.

Amb els ulls apassionats de la meua adolescència, jo havia vist encara verge –els anys 1969, 1970 i 1971–, aquella torta fluvial tan elegant, clapats els marges d'oliveres més que centenàries que jo veia com una pregària que pacificava l'atzur. Vaig entrar en contacte amb aquell curiós tripartit d'Ascó (Carranza, Biarnés i Redorat), que es representaven a si mateixos amb la voluntat general, entusiasta i humaníssima de «tirar endavant el poble», i, amb ells, vaig tractar les seves i altres famílies, tot un conjunt de gent que se'm presentaven i a qui jo escoltava com si no s'haguessin mogut, gairebé, d'un retaule agroforestal-fluvial de ressons medievals.

«LO PROBLEMA»

A finals de 1974, la meua relació amb Carranza es reforçà. Havia aparegut «lo problema», que no era altre que els bulldozers que ja vivien i bancals que jo havia contemplat extasiat prop del revolt d'Andisc. El terrabastall ocular, estètic i sentimental va ser enorme. FECSA (Fuerzas Eléctricas de Cataluña, SA) i tot la maquinària ministerial i administrativa franquista s'havia posat en marxa, tot aprofitant, naturalment, els últims anys dictatorials, l'analfabetisme energètic d'unes poblacions educades en el creixement industrial continuat i, igualment, la situació geogràfica i d'aïllament social i cultural de les perifèries agràries.

Calia trobar, urgentment, aquells «reforços exteriors». Joan Carranza ja havia entrat en contacte amb el sociòleg navarrès Mario Gaviña, gràcies a un article sobre el que suposaria la nuclearització a l'Estat espanyol, publicat a la revista *Triunfo*, i aquella relació inicial el va conduir a dues d'altres, la de l'enginyer murcià Pedro Costa Morata i la de l'economista basc José Allende, tots els quals, pioners de la crítica al programa nuclear del franquisme «desarrollista», van posar-se al servei de l'oposició inicial que sorgia, entre incerteses i vacil·lacions, a Ascó.

Recordo perfectament, el gener o febrer de 1975 –tot just retornat d'una llarga estada a París–, una reunió que la tropa antinuclear de la Ribera d'Ebre va convocar a la rectoria del Masroig (Priorat), a la qual vaig ser convidat i que, certament, em serví per fer-me càrrec de la gravetat existencial a la qual s'enfrontaven aquells homes de déu que gosaven aixecar la veu camperola davant tota la lluminària elèctrica que estava disposada a engegar FECSA amb tot l'acompanyament estatal.

Aquells rostres encara sembla que els vegi avui: Joan Carranza –llarga barba, cigarret al llavi–, Miquel Redorat –pipa nerviosa entre les mans–, Carmel Biarnés –cronista de tot l'afer, amb aquells ulls fets dels últims moriscos–, Joan Rebull –sacerdot, sociòleg, agitador de la joventut rural, de l'Ametlla de Mar als quatre vents de l'Ebre–, mossèn Josep M. Sáez –bàixat de Miranda de Ebro a Miravet–, i, mossèn